יט: יום טוב פרק שני ביצה

רבי שמעון אומר הרי הוא אומר בחג המצות וגו' כל שבא בחג המצות **בא** בחג השבועות ובחג הסוכות. כך משמע מתוך פירוש הקונטרס דלקמן דגרים הכי וא"כ לפירוש זה מעיקרא דס"ד שבא לומר דנדרים ונדבות אין קריבין בחול המועד ה"פ כל שאינו בא בחג המצות כגון תודה וכיוצא בה דאליבא דתנא קמא תודה אינה קרבה בחג המצות ואפי' בחול המועד וזהו דומק דהיכי משמע ממלתיה דנדרים ונדבות חוץ מתודה אינן באין בחג המצות וכי תימא כל שאינו בא בחג המצות ר"ל כיום טוב אם כן לא הוי דומיא דחג הסוכות ועוד דאם כן אמאי כתב בחג השבועות לומר שאינן באין בחג השבועות והא אף בחול המועד דסוכות אינן באין ועוד כי גם לפי המסקנא לא אתי שפיר דקאמר דלענין כל מאמר קאמר וה"ק כל שראוי לבא בחג המצות שנתמיד בו קודם חג המצות בא בחג השבועות וכחג הסוכות שלא יאמר מלהביאם או בעצרת או בסוכות ועתה איך יביאנו והלא אין בו חול המועד וכי תימא דנדרים ונדבות קרבין כי"ט הא משמע דבהני תנאי ליכא מאן דסבר קרבין כי"ט רק רבי אלעזר בר' שמעון ודוחק הוא לפרש בא בחג השבועות שכשיבא לרגל יביאנו או קודם לכן ואלו כי"ט קאמר על כן נראה דגרס הכי כל הבא בחג המצות ובחג השבועות בא בחג הסוכות וכו' והשתא מעיקרא שלקא דעתך כל שאינו בא בחג המצות כגון תודה וכן שאר נדרים ונדבות שאינן באין בחג השבועות דקאמר תנא קמא בהדיא אינן באין בחג הסוכות ואפילו בחול המועד ולפי המסקנא ה"ק כל שבא בחג המצות ובחג השבועות לומר שראוי לבא בזמן שניהם לומר שעברו שני רגלים בסדרן בא בחג הסוכות פירוש צריך שיביאנו בחול המועד של סוכות וכל שאינו בא וכו' לומר שאינו ראוי לבא בשניהם רק בעצרת ולא בחג המצות אינו מייב להביאו בחג הסוכות זה ודאי דוקא פירוש בא בחג הסוכות לומר מוכה להביאו משום בל תאחר ופיפא לאו דוקא פי' פיפא דאינו בא בר"ל אם לא יבלה שהרי הוא יכול להמתין עד סוכות של שנה הבאה אבל לעולם אם יבלה יקריב בחול המועד וקו להבין: מזיר

אבל נדרים ונדבות דברי הכל אין קריבין ביום טוב והני תנאי כי הני תנאי [לא] דתניא אין מביאין תודה בחג המצות מפני חמץ שבה ולא בעצרת מפני שהוא יו"ט אבל מביא אדם תודתו בחג הסוכות ר' שמעון אומר הרי הוא אומר [ב]בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסכות כל שבא בחג המצות בא בחג השבועות ובחג הסוכות וכל שלא בא בחג המצות אינו בא בחג השבועות ובחג הסוכות ר"א בר"ש אומר [א]מביא אדם תודתו בחג הסוכות ויוצא בה ידי חובתו משום שמחה ואין יוצא בה משום חגיגה אמר מר אין מביאין תודה בחג המצות מפני חמץ שבה פשיטא [ג]אמר רב אדא בריה דרב יצחק ואמרי לה רב שמואל בר אבא [ד]הבא בארבעה עשר עסקינן וקסבר [ה]אין מביאין קדשים לבית הפסול ולא בעצרת מפני שהוא יו"ט קסבר נדרים ונדבות אין קריבין ביום טוב אבל מביא אדם תודתו בחג הסוכות אימת אילימא ביום טוב עצמו והא אמרת ולא בעצרת מפני שהוא יום טוב אלא בחולו של מועד ר"ש אומר הרי הוא אומר בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות כל שבא בחג המצות בא בחג השבועות ובחג הסוכות וכל שלא בא בחג המצות אינו בא בחג השבועות ובחג הסוכות מתקיף לה ר' זירא השתא סלותי מסלתינן נדרים ונדבות מבעיא אמר אביי [ו]בהקרבה כולי עלמא לא פליגי דשרי כי פליגי למיקם עליה בבל תאחר ת"ק סבר [ז]שלש רגלים אמר רחמנא אפילו שלא כסדרן [ח]ור' שמעון סבר כסדרן אין שלא כסדרן לא רבי אלעזר בר' שמעון אומר מביא אדם תודתו בחג הסוכות אימת אילימא בחולו של מועד היינו ת"ק אלא ביו"ט וקסבר נדרים ונדבות קריבין ביו"ט ומאי שנא חג הסוכות דנקט רבי אלעזר בר' שמעון לטעמיה דתניא [ט] רבי שמעון אומר לא יאמר חג הסוכות שבו הכתוב מדבר למה נאמר לומר שזה אחרון רבי אלעזר ברבי שמעון אומר לומר שזה גורם: ויוצא בה משום שמחה ואינו יוצא בה משום חגיגה: פשיטא דבר שבחובה הוא [י]וכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין לא צריכא דאף על גב דפריש כדבעא מניה רבי שמעון בן לקיש מר' יוחנן האומר הרי עלי תודה ואצא בה ידי חגיגה הריני נזיר ואגלח

אכל נדרים ונדבות כו'. ועולה דקאמר כי האי תנא: **והני תנאי.** דלקמן פליגי כי הני תנאי דלעיל בנדרים ונדבות: **מפני חמץ שבה.** על תלות לחם חמץ וגו' (ויקרא ז): **ולא בעצרת מפני שהוא יום טוב.** ותודה נדרים ונדבות היא: **בחג הסוכות.** בחולו של מועד: **רבי שמעון אומר כו'.** לקמיה מפרש לה: **מביא אדם תודתו בחג הסוכות.** לקמיה מפרש אפילו ביום טוב קאמר: **ויוצא בה משום שלמי שמחה.** ואף על פי שמחויב בתודה זו ועומד לתניא במסכת חגיגה (דף ח.) ושמחת בחגך (דברים טז) לרבות כל מיני שמחות של בשר לשמחה מדלא כתיב והבאת שלמים ואכלת שם ושמחת ומיהו פשיטא לן דכל זמן שבית המקדש קיים אין שמחה אלא בבשר (דברים מ) חזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת והאי קרא בהר גרזים כתיב ולא בשלמי שמחת יו"ט כתיב דשמחת יו"ט אם יש לו בכורות ומעשר בהמה אין צריך להביא שלמים: **ואין יוצא בה משום חגיגה.** דדבר שבחובה הוא וכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין ותודה זו כבר ממויב הוא בה ואין זו מן החולין שיהא פוטר בה חגיגתו: **אמר מר.** השתא מהדר אמילתיה לפרושי מאי דאמר לעיל בהקרבת נדרים ונדבות פליגי: **לגבי הפסול.** שממעטו זמן אכילתן שאינו יכול לאכול ממן אלא עד חצות שעות ומתוך כך חמץ שבה בא לידי נותר: **ר"ש אומר כו'.** קס"ד למיסר נדרים ונדבות בחולו של מועד אמאי: **השתא.** לרבי שמעון דאסר הני: **סלוני מסלתינן.** לוקטין עליה בשדה מן המחובר בחולו של מועד דתניא במועד קטן (דף יב:) קוללין עליה מן המחובר במועד לצורך המועד: **אמר אביי בהקרבה כ"ע ל"פ דשרי.** בחולו של מועד: **כי פליגי למיקם עליה בבל תאחר.** וכולה הך מתני' לענין בל תאחר איירי. תנא קמא סבר כל המאחר נדרו שלש רגלים אפילו בסדרן עובר בבל תאחר וטעמא יליף בר"ה (דף ד:) מהאי קרא שלש פעמים בשנה וגו' למה לי למיכתב בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות כיון דכתיב שלש פעמים בשיעור דהני מינהו דהא מיעייהו קפליק דלעיל מייתי כתיב שמור את חדש האביב שבעה שבועות תספר לך חג הסוכות תעשה לך ש"מ לבל תאחר ולומר אלה קבעתי לך לתשלום מתנותיך ונדריך והייתו דקא אתא לאשמועינן עלה טובה כל מי שיש עליו תודה יביאנה בחג הסוכות ואפילו הוא רגל ראשון אחר נדרו שאם לא יביאנה עכשיו יצטרך לבא בשבילה לירושלים שהרי בעלותו ברגל בפסח לא יביאנה מפני חמץ שבה ולא בעצרת מפני שהוא יום טוב נמצא שאיחרה ג' רגלים שלא בסדרן. ואתא ר"ש למימר הרי הוא אומר כו' בסדרן אין שלא בסדרן לא הלכך הנודרה לפני סוכות יש לו שהות עד לשנה הבאה וה"ק כל שבא בחג המצות כגון שנדר קודם הפסח והיה עליו להביאה בחג המצות שלאחריו או בחג הסוכות ואין לו עוד שהות וכל שאינו בא בחג המצות שלא היתה עליו להביאה בפסח כגון שנדר אחר הפסח אינו בא כלומר אינו צריך להביאה לא בחג השבועות שלאחריו ולא בחג הסוכות שיש לו שהות עד חג הסוכות של שנה הבאה שעברו שלש רגלים בסדרן: **אלא כיון עוב וקסבר כו'.** והייגו תנאי: **לא יאמר חג הסוכות.** כשהחזיר הכתוב להזכירן לשלש רגלים לבל תאחר לא היה צריך לכתוב וכחג הסוכות כיון שכתוב שלש פעמים בשנה וכתב בחג המצות ובחג השבועות דממילא ידענא דבו היה הכתוב מדבר שבפרשת סוכות הוא עסוק וכו' ונכתב כתוב זה: **שזה אחרון.** דבעינן בסדרן: **שזה גורם.** אם בל תאחר שאפילו נדר לפני החג כיון שעבר עליו חג הסוכות עובר: **דבר שבחובה הוא.** דכתיב ותגותם[ט]: **מן החולין.** ולא ממעות מעשר שני ולא מנדרים ונדבות שהוא מחויב ועומד בהן: **דאף על גב דפריש.** דכשנדר התודה פירש על מנת שיוצא בה ידי חגיגתו: ואגלח

עין משפט נר מצוה

מו א ב מיי' פ"ב מהל' חגיגה הלי' י והלכה יג:

מז ג מיי' שם פ"ח הלכה י:

מח ד מיי' פי"ב מהל' מעשה הקרבנות הלכה יג סמג לאוין שלח:

מט ה מיי' פ"ב מהל' חגיגה הלכה מ:

רבינו חננאל

והני תנאי כי הני תנאי, דתניא אין מביאין תודה בארבעה עשר בניסן מפני חמץ שבה, שאין מביאין קדשים לבית הפסול, כלומר שהן מרובין ונפסלין בלינה, ואין מביאין קדשים לכתחילה ליפסל. ולא בעצרת מביא תודה מפני שהוא יו"ט, אבל מביא תודתו בחולו של מועד בחג הסוכות, ואם לא הביא עובר בבל תאחר. ור' שמעון אומר הרי הוא אומר בחג המצות ובחג כו'. **ואוקימנה** לר' שמעון בחולו של מועד. [מ] **סלותי** מסלתינן, כלומר עושה אדם מלאכה כגון סלין וכיוצא בהן, **הקרבה** מיבעיא, דודאי מקריבין. כי פליגי למיקם בבל תאחר, ת"ק סבר שלש רגלים אמר רחמנא אפילו שלא בסדרן, בזמן שעברו עליו ג' רגלים ולא הקריבו עובר בכמה שכתוב כי תדור נדר לה' אלהיך לא תאחר לשלמו נגר. ור' שמעון סבר בעינן ג' רגלים בסדרן, כדבתיבי באורייתא חג המצות חג שבועות וחג סוכות, ר' שמעון לטעמיה דדייק [נ] חג המצות, ואמר לא היה צריך לכתוב בפסוק חג המצות, כאשר לא כתב בפרשת ראה אתה אומר אלי, אלא הזכיר חג שבועות וחג האסיף, ואמר שלש פעמים, למה לא היה צריך, מפני שבו פתח הכתוב תחילה, וכתב שמור את חדש האביב ועשית פסח לה' אלהיך, יכתיב בחג המצות לומר שזה ראשון לג' רגלים, **אם** הקדישו אחר הפסח אינו עובר עליו בבל תאחר עד שיעברו עליו אחר עצרת ואחר סוכות ג' רגלים בסדרן. ור' אלעזר בר' שמעון אומר מביא אדם תודתו בחג הסכות. **ואוקימנה** ביום טוב עצמו, ושמעינן מינה דקסבר נדרים ונדבות קרבין ביום טוב. ותוב ש"מ (דלא רבי) [דר'] אלעזר בר' שמעון (לטעמיה דס"ל) דחג הסכות לבדו הוא הגורם, ראי ס"ד משום יום טוב הוא ליתני עצרת, מ"ט שביק עצרת ותני סוכות, ללמד שזה גורם, כלומר בין קודם הפסח הקדישו בין לאחר הפסח כיון שעבר עליו חג הסכות ולא הקריבו עובר עליו בבל האחר, ודייק מחג הסכות, ואמר לא יאמר בחג הסכות דמיניה שליק, למה נאמר, לומר שזה גורם. **ויוצא בתודה זו שמקריבה משום שמחה, ואין יוצא בה משום חגיגה.** אע"פ שאמר בשעה שנדר הרי עלי תודה ואצא בה ידי חגיגה. **אסיקנ'** המפרש בענין זה נדור ואינו יוצא, כלומר נתחייב בנדרו וקידשה ושלמי חגיגה שהן עליו חובה, שנאמר וחגותם אותו חג לה' ז' ימים, אינן באין אלא מן החולין, (וכיון) [וכמו] שאמר ר' יוחנן לר"ל, האומר הרי עלי תודה ואצא בה ידי חגיגה, הריני נזיר ואגלח ממעות מעשר שני, נדור ואינו יוצא, נזיר ואינו מגלח.

מסורת הש"ס

מ) פסחים יג.: [תוספ' חגיגה פ"ח], נ) [פסחים יג.], ס) [שם ט:], ע) [שם ח:], פ) [שם ט:], צ) [ר"ה ד:], ק) ר"ה ד:, ר) [פסחים עח. וש"נ], ש) [דברים טז], ת) [פסחים קט.], א) [ויקרא כג].

תורה אור השלם

1. שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת פְּנֵי יְיָ רֵיקָם: דברים טז טז

גליון הש"ם

רש"י ד"ה כי אליבי למיקם עליה בבל תאחר יבו' כלומר א"צ להביאה. עיין עוד תוס' ר"ה ד מאמי שהם סד"ה כיון שעבר ובתשובת מ"ל סי' י"ב:

מוסף רש"י

אין מביאין קדשים לבית הפסול. אין מביאין קרבן ביום שיתמעט זמן אכילתו שקבעה לו תורה ונמצא בא לידי נותר, יותרה נאכלת ליום ולילה ואם יביאום מ"ד אינו אלא אכילת של ממן אלא עד שש שעות (פסחים יג.), אינו בא אלא מן החולין. כלומר מעלו ולא ממה שהוא מחייב ועומד (פסחים ע.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com